

Tekenen in de Tijd 65

18-24 oktober 2020

De nieuwe 'gedeeltelijke lockdown' betekent niet alleen nieuwe maatregelen. Hij nodigt uit na te denken over wat ons nu echt te doen staat. Erik Borgman reflecteert over de dragende visie van het Huis van Dominicus en het fundamenten van de kerk die het wil tonen.

'Geef aan de keizer wat de keizer toekomt, en aan God wat God toekomt' (Matteüs 22,21). De uitspraak van Jezus is heel bekend. Vaak wordt hij opgevat als: houdt geloof en politiek uit elkaar. Je moet je niet om politieke redenen met geloof bemoeien en niet om religieuze redenen met politiek.

Het evangeliefragment dat deze zondag gelezen wordt, loopt op deze uitspraak van Jezus uit en laat er een ander licht op vallen. Jezus wordt ondervraagd door mensen die ofwel vinden dat de godsdienst zich moet beperken tot de ruimte die de staatsmacht – 'de keizer' – hen toestaat, ofwel dat je om godsdienstige redenen zo weinig mogelijk met de staatsmacht te maken moet willen hebben. Naar de actualiteit vertaald: mensen die in alles de overheid willen volgen enerzijds en anderzijds mensen die vinden dat de overheid niet met het oog op onze gezondheid onze vrijheden mag inperken, zeker niet op religieus gebied. Door ze een munt tevoorschijn te laten halen, toont Jezus aan dat het onmogelijk is de sfeer van de keizer en de sfeer van God te scheiden. Het beeld van de keizer staat op de munt en via het geld drukt de staatslogica overal zijn stempel op. Tegelijkertijd is alles van God en draagt Gods stempel. De wereld is Gods schepping, de mensen zijn Gods beeld dragers en de tijd dient om zijn toekomst te laten doorbreken. In een wereld waar alles mede door de politiek wordt bepaald en door de belangen die daarin spelen, moeten wij duidelijk maken dat deze zelfde wereld Gods wereld is.

Afgelopen dinsdag kondigde de minister-president een 'gedeeltelijke lockdown' af. De maatregelen buitelen over elkaar heen en de discussie of ze wel eerlijk, verstandig, of proportioneel zijn, is niet van de lucht. Ikzelf kreeg het [hier](#) op het internet aan de stok met iemand die verkondigt dat de coronapandemie een complot is dat het vertrouwen in ons lichaam breekt. Maar we kunnen ook niet blind doen wat ons wordt gezegd, al was het maar omdat wat gezegd wordt vaak helemaal niet zo duidelijk is. Het gaat er ook nu om de overheid te geven wat de overheid toekomt – de macht om namens ons allen het leven voor ons allen zo veilig mogelijk te houden – maar in de context van wat God toekomt: een wereld waar liefde en betrokkenheid regeert, geen koele berekening. Dat is iets heel anders dan uit ongemak roepen dat wij ons onze rechten niet laten afnemen.

In het Huis van Dominicus volgen wij de regels van de burgerlijke en de kerkelijke overheid. Dat betekent voor nu maximaal dertig mensen bij vieringen – we onderzoeken hoe we gemakkelijk kunnen zorgen dat wie wil via internet kan meekijken – en in ieder geval een maand lang geen andere activiteiten waarvoor mensen bij elkaar komen. Waar het kan, organiseren we de activiteiten online. En we denken samen na over hoe wij voelbaar blijven maken dat de wereld van God is en getuigt van zijn grootsheid en goedheid. Met name bij het naderen van kerstmis. We weten nog niet wat dan de situatie zal zijn, maar we breken ons wel alvast het hoofd over hoe je geloofwaardig de geboorte van het kind viert dat God-met-ons wordt genoemd, als je maar zeer beperkt met elkaar mag zijn.

Deze zondag is het Missiezondag. De kerk gedenkt dan dat zij altijd en overal geroepen is het evangelie van Gods nabijheid te verkondigen. Het gaat er niet om zoveel mogelijk mensen bij de kerk te krijgen, het gaat erom de liefde van God voor allen en alles uit te dragen en zichtbaar te maken. In zijn boodschap met het oog op deze dag, die [hier](#) te lezen is, benadrukt paus Franciscus dat dit ieders missie is. Van gelovigen in ieder geval, maar in zijn encycliek *Fratelli tutti* van 3 oktober breidt hij deze roeping uit naar alle mensen. Allemaal zijn we uitgenodigd elkaars Barmhartige Samaritaan te zijn: iemand die uit barmhartigheid grenzen overschrijdt.

‘God blijft zoeken naar degenen die Hij kan uitzenden ... om te getuigen van zijn liefde, zijn verlossing van zonde en dood, zijn bevrijding van het kwaad’, schrijft de paus. Ten diepste is het Huis van Dominicus een poging om te doen waartoe paus Franciscus oproept: met de profeet Jesaja antwoorden ‘Hier ben ik, zend mij’ (Jesaja 6,8). In toenemende mate realiseren wij ons in het Huis van Dominicus dat regelmatig gebed hierbij essentieel is. In gebed plaatsen we de wereld en onszelf voor God, realiseren wij ons dat zij bestaat en wij bestaan dankzij Gods vrijgeve en belangeloze liefde en plaatsen wij ons nadrukkelijk in de ruimte daarvan. Om ons zo steeds weer opnieuw te laten zenden naar Gods geliefde wereld die ook onze geliefde wereld is. Wij zijn de mogelijkheden aan het onderzoeken om zo vaak mogelijk, en liefst dagelijks, ’s morgens, midden op de dag en ’s avonds het getijdengebed te bidden. Nu velen van ons gedwongen thuis werken, of maar weinig werk hebben, lijken er onverwachte kansen dit werkelijk te gaan doen. Vooralsnog is de bedoeling dat we hiermee beginnen in de week van 29 november, de eerste zondag van de advent.

Oktobermaand is Mariamaand. In zijn boodschap voor Missiezondag van het vorige jaar vertrouwt de paus de zending van de kerk nadrukkelijk toe aan Maria. Zij heeft, schrijft hij, ‘zich geheel laten betrekken bij de zending van Jezus’ en deze zending tot de hare laten worden. Dat dit ook voor ons mag gelden.

Erik Borgman, lekendominicaan
voorzitter van de programmaraad van het Huis van Dominicus